

TJÄNSTESKRIVELSE SÄN 2013/184-041

Social - och äldrenämnden

Månadsbokslut TI 2014 - social- och äldrenämnden

Förslag till beslut

Social- och äldrenämnden beslutar att fastställa bokslut - Tertialbokslut T1 för 2014 enligt tjänsteskrivelse.

Ärendet

Social - och äldrenämnden har begärt att få en redovisning avseende tertialbokslutet T1 2014. Nedan redovisar respektive enhetschef sina verksamhetsområden för T1:2014.

Verksamhetsresultat

Bra

Individ - och familjeomsorg (IFO)

Barn och ungdom

Utmärkt

Aktualiseringar och utredningar

Sedan 2010 har antalet aktualiseringar ökat, vilket är samma trend i länet och landet. Under första tertialen inkom 334 aktualiseringar, nästan exakt samma som för 2013. Den största anmälaren är polisen, följd av skolan/förskolan. Anmälningarna handlar mest om familjevåld och missbruk hos vuxna.

Antalet pågående utredningar har minskat under perioden (335) jämfört med samma period förra året (381). Sammantaget har dock antalet utredningar ökat sedan 2010. Ca 40 % av utredningarna har varit aktuella tidigare. En förklaring är att familjerna ofta har komplexa svårigheter. Det är svårlösta föräldrakonflikter, bostadslöshet, våld i familjen, missbruk etc. En problematik Nacka delar med övriga kommuner i

Stockholm. Inom individ och familjeomsorgen pågår ett utvecklingsarbete kring familjer med komplexa livssituationer.

Insatser för barn och ungdomar

Antalet barn som har insatser från socialtjänsten har minskat något under perioden (194 barn med 255 insatser) jämfört med samma period förra året (219 barn med 272 insatser), det gäller både barn som är hemmaboende och de som placeras inom dygnsvården.

Arbetet med samarbetsprojektet Skola, Socialtjänst och Polis (SSP) fortsätter att utvecklas vidare under 2014.

Skolan som viktig faktor för barn och ungdomar

Skolresultatet hos de barn som har öppna insatser av socialtjänsten har kartlagts eftersom flera studier visar att barn och ungdomar med insatser från socialtjänsten har sviktande skolprestationer. Åtgärdsförslag ska tas fram tillsammans med SkolFam-teamet. SkolFam arbetar vidare med de familjehemsplacerade barnen och resurserna används även för de barn och unga som är placerade på HVB-hem.

Familjerätten

Under perioden har andelen medborgare som vänt sig till familjerätten för rådgivning i familjerättsliga frågor varit fortsatt högt. Antalet frivilliga samarbetssamtal ökade med 26 % 2013 och är på fortsatt samma nivå under januari till april 2014. Antalet uppdrag gällande vårdnad, boende och umgänge från domstol är något färre än samma period 2013. Dock har fler upplysningar gjorts vilket kan tyda på att fler utredningar är på ingång när den första muntliga förhandlingen hållits. Statistiken från domstolsverket visar att allt fler pappor strider för sina barn idag jämfört med för tio år sedan.

Tillsammans med Nacka tingsrätt pågår ett gemensamt arbete kring arbetsmetoden Konflikt & Försoning. I juli 2014 utökas familjerättens uppdrag med att i samarbetssamtal även ge sakkunnig ledning i frågor som gäller barns försörjning.

Digitalisering av faderskap

Regeringen har fattat beslut om att tilldela e-delegation 12 mkr till digitaliseringsprojekt vilket SKL (Sveriges kommuner och landsting) och Skatteverket erhållit. Familjerätten i Nacka har blivit utvalda att delta i projektet.

Förnya, förenkla och förädla

Inom enheten pågår ständigt ett förbättringsarbete för att ha en modern myndighet och möta upp våra kommuninvånare på bästa sätt.

IFO Vuxenenheten

3ra

Ekonomiskt bistånd

Antal hushåll som erhållit ekonomiskt bistånd har minskat något från 1013 hushåll 2013 till 1002 under samma period 2014. I mottagningsgruppen har antalet nya inkomna ansökningar minskat under jämförelse med samma tertial förra året.

Hushåll som erhållit kortvarigt ekonomiskt bistånd har ökat något under perioden medan hushåll som fått långvarigt ekonomiskt bistånd (4-12 månader) minskat från 631 till 615 hushåll. Ett ökat fokus på att träffa alla kunder och arbetet med de som varit långtidssjukskrivna kan vara en del av förklaringen till att den gruppen fortsätter att minska.

De hushåll som varit aktuella inom socialtjänsten mer än 10 månader svarar för 66 % eller 35 mnkr av utbetalat ekonomiskt bistånd medan deras andel av totalt antal hushåll utgör endast 29 % eller 287 st. Förhoppningen är att det gemensamma arbetet med FK och AFE kommer att leda till att fler blir självförsörjande genom arbete eller andra socialförsäkringsförmåner.

Prognosen från Arbetsförmedlingen visar på att arbetslösheten i Stockholm kommer att minska under 2014 och antalet sysselsatta kommer att öka, dock inte för alla grupper. Utifrån detta så finns det risk för att de målgrupper som socialtjänsten arbetar med kommer få svårare att komma ut i arbete och därmed ökar risken för att kostnaderna för ekonomiskt bistånd ökar.

Flyktingar

Både avtalet kring anvisningsbara platser och ensamkommande barn kommer revideras under 2014. Alla ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd (PUT) kommer att erbjudas tre veckors sommarjobb under sommarlovet 2014 som ett led i att öka integreringen till svenska samhället.

Utredning vuxen och Unga Vuxna

Under perioden har det inkommit 261 aktualiseringar varav 30 rörde våld i nära relation. Samma period 2013 inkom 286 aktualiseringar varav 23 rörde våld i nära relation.

9 kvinnor har under perioden varit placerade på skyddat boende jämfört med 8 kvinnor samma period 2013.

Under perioden inleddes 143 utredningar kring vuxna med eller utan missbruk varav 5 var LVM (Lagen om vård av missbrukare) utredningar. Samma period förra året inleddes 151 utredningar varav 11 var LVM utredningar. Under perioden har 9 personer vårdats enligt LVM.

Inom Unga vuxna 18-25 år inkom under perioden 47 aktualiseringar varav 21 yttrande. Under perioden har 4 personer vårdats enligt LVM.

De anmälningar som kommer in är av allvarligare karaktär och problembilden mer komplex. Ett flertal av dessa är unga vuxna födda på 90-talet som har en liberal syn på droger och ofta fast i sitt missbruk. Kostnaderna för dessa insatser är stora då de har behov av omfattande vård. Många har ett avancerat missbruk och är i dålig fysisk och psykiskt form. Boendekostnaderna för denna målgrupp är också hög då de har svårt att ta sig in på den vanliga bostadsmarknaden. Ett stort arbete pågår med att utforma en beroendemottagning utifrån de behov som faktiskt föreligger. Att antalet unga missbrukare och våldsutsatta kvinnor med barn ökar är en erfarenhet som delas med andra kommuner i länet.

Social rådgivning på nätet

Den utökade servicen till kommuninvånarna i Nacka och Tyresö i form av social rådgivning på nätet fortsätter och har fortsatt tagit emot flera frågor varje vecka från kommuninvånarna.

Förnya, förenkla och förädla

Inom enheten pågår ständigt ett förbättringsarbete för att ha en modern myndighet och möta upp våra kommuninvånare på bästa sätt.

Funktionsnedsättning

LSS/SoL yngre 65 år

Ökat antal insatser och brukare

Antalet brukare, insatser och kostnader ökar då det är flera personer som till-kommer än avslutas på grund av att insatserna ofta är livslånga och kostsamma. Förra året ökade antalet brukare med 9 % vilket är en mycket stor ökning i förhållande till befolkningsökningen. Antalet brukare i mars är totalt 800 och antalet insatser 1449 varav antalet brukare med LSS insatser är 548 med 1078 insatser och 252 brukare har 371 SoL insatser. Andelen personer som får neuropsykiatriska diagnoser som berättigar att ansöka om en LSS-insats ökar stort. I dagsläget har 60 personer med LSS-tillhörighet anmält behov av bostad med särskild service till 2020, varav ca 30 fram till 2015. Det finns med andra ord ett fortsatt stort tryck på att få fram anpassade bostäder till målgruppen. Barn och ungdomar som inte kan bo hemma på grund av svår funktionsnedsättning och utåtagerande beteende och som får en LSS-placering ökar. Skolvalet påverkar med flera ansökningar om internatplacering.

För att bättre kunna möta brukarna har en omorganisering inom enheten gjorts och SoL ärendena handläggs numera inom SPT- gruppen som har färre antal ärenden.

Nya verksamheter

Gruppbostäderna på Solsidevägen och Kvarnvägen med sammantaget sju nya bostäder är under byggnation och beräknas vara inflyttningsklara sommaren/hösten 2014. Driften på Solsidevägen är under upphandling. Kvarnvägen är ett ersättningsboende och verksamheten bedrivs på entreprenad av Nytida. Flera dagliga verksamheter har anslutit sig till kundvalet.

Socialpsykiatri (SPT)

Stärka det friska

Genom samarbete med psykiatrin, frivilligorganisationer, personligt ombud och anordnare är målsättningen att brukarna ska erhålla ett individuellt anpassat stöd av god kvalitet främst i klientens hemmiljö. Arbetet utgår från att stärka det friska hos varje brukare och bevilja stödinsatser utifrån en noggrann behovsbedömning.

Stöd i öppna former

Flertalet brukare bor i egna bostäder och insatser ges främst i öppna former som boendestöd och sysselsättning. Antalet brukare och kostnader har varit stabilt under flera år. Andelen personer med psykisk funktionsnedsättning är lägre i Nacka än i jämförelsekommunerna. De särskilda boendena på Bergåsavägen och Skogalundsklippan har inte fullvärdiga lägenheter och ingår i socialtjänstens boendeplanering för att ersättas. Kundval inom boendestöd och sysselsättning har medfört ett varierat utbud av insatserna. Icke biståndsbedömda förebyggande insatser ges vid Träfflokalerna som erbjuder öppettider och flera aktiviteter i syfte att nå flera och en yngre målgrupp. En stor målgruppsinventering har genomförts som underlag för planering och för vilken stimulansmedel från socialstyrelsen har erhållits.

Utveckling

Utvecklingsområden som arbetas med är bl.a. att utveckla samarbetet med BoU så att hemmaboende barn hos föräldrar som har psykisk sjukdom får rätt stöd. Öka antalet samordnade individuella planer (SIP), förbättra stödet och informationen till anhöriga, målgruppens somatiska problematik samt hur bedömningsinstrumentet DUR ska användas avseende vilka frågor som behöver ställas för bedömning om behov av insats.

För en jämnare fördelning inom Enheten funktionsnedsättning har in intern omorganisation gjorts, SOL yngre ärendena handläggs numera inom SPT.

Äldre

Bra

Hemtjänst - fortsatt hög andel timmar per kund

Antalet hemtjänstkunder är stabilt under första kvartalet (snitt 1408 st.). Den genomsnittliga bistånds bedömda antal timmar/ kund är också stabilt under perioden (33 timmar). Det är fortfarande hög andel som väljer att bo kvar i sin invanda miljö med stora omvårdnadsbehov.

Övervägande som väntar på särskilt boende är i hemmet och väntar på plats vilket påverkar den relativa höga genomsnittliga timmarna/kund. Trenden att fler äldre som är behov av omfattande insatser väljer att bo kvar i hemmet kvarstår. Härmed avses 90 tim/månad eller mer för hemtjänst i form av personlig omvårdnad. I princip alla personer med så mycket beviljad och utförd tid skulle vara berättigade till särskilt boende, vilket skulle vara mer kostnadseffektivt för kommunen, men de väljer att inte söka. Nacka kommun ger möjlighet att bo hemma länge och kundernas nöjdhet med hemtjänst är mycket hög, jämfört med länet och riket. Detta harmoniserar med äldreomsorgens framtagna budskap att medborgaren ska få en god omvårdnad och service.

Nackas äldreboende populärt för "icke Nackabor"

Antal äldreboendeplatser fluktuerar mellan 603-609 st. under perioden. Kön uppgick till 44 personer den 30 april. De flesta i kön har fått erbjudan inom de 3 månader. Under de första tre månaderna var der 13 personer utanför Nacka som fick boende beviljat i kommunen vilket medför ett kostnadsansvar för Nacka. Fyra personer av 13 kom från utanför länet.

Insatta resurser

Har brister

Total årskostnadstaktsnivå(netto) för SÄN i april; 1 289,0 mnkr, vilket är endast 9,9 mnkr bättre än budgettaket (budget= 1 298,9 mnkr). Diagram över kostnadsutveckling totalt och per verksamhet se bilaga 1.

Årsprognos 2014

Årskostnadstakten i april samt bedömningen för perioden maj-december indikerar att kostnadsutvecklingen för 2014 följer tidigare år, d.v.s. ökar ca 6 % jämfört med 2013.

Det betyder att årskostnadsprognos mars 2014 för social- och äldrenämnden inklusive MH-Sociala tjänster (Myndighetsorganisation) förväntas bli; 1 333,9 mnkr, vilket är - 35 mnkr sämre än budget.

Nedbrytning at total årsprognos per verksamhet ger; IFO Barn och Unga - 3 mnkr, IFO Vuxenenheten - 5 mnkr, LSS/SoL yngre 65 år - 15 mnkr, Socialpsykiatri 0 mnkr samt Äldre 0 mkr. Årskostnadstakten för nämnd – och nämnstöd inkl MH-Sociala tjänster ger årsprognos -12 mnkr för 2014 jämfört med budget.

Åtgärdsplan för ekonomi i balans 2014

I konsekvens av prognosticerat årskostnadsutfall för 2014; - 35 mnkr redovisas åtgärder som "Åtgärdsplan för ekonomi i balans 2014" med risker och konsekvenser enligt bilaga 2.

Målstyrning

I syfte att tydligöra att arbeta mot ständiga förbättringar och ökad delaktighet fortsätter målstyrningsarbetet inom hela socialtjänsten.

Samtliga verksamheter arbetar utifrån en gemensam målstyrningsmodell som innehåller av chefer och medarbetare gemensamt framtagna operativa mål för respektive enhet/grupp. De operativa målen är fullt ut länkade till de fastställda strategiska målen i Social- och äldrenämndens; Väsentlighet - och riskanalys för 2014 och kommunens åtta övergripande mål. Se bilaga 3.

Investeringar

Arbetet med att införa ett nytt verksamhetssystem (Pulsen Combine) för Socialtjänsten pågår. Det blir ett succesivt införande under 2014 med start för Äldre processen som gick i skarp drift den 5 maj.

Upparbetad utgift ackumulerat april månad; 22,7 mnkr och med en total beslutad investeringsram motsvarande 29 mnkr.

Tabell 1) Strategisk måltabell 2014

Verksamhetsresultat		
Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge
God kommunal service	Modeller ska implementeras och nya ska vid behov utvecklas föra att följa upp resultat och effekter av insatser för kunderna	Brist
God kommunal service	Kundernas ska vara nöjda med den insats som de har fått	Bra
God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling	Socialtjänstens verksamhet ska bygga på förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt deras vilja att ta ansvar	Bra
God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling	Socialtjänsten ska verka för att tillgodose behovet av adekvat boende för socialtjänstens olika målgrupper	Bra
Stor valfrihet	Ökade möjligheter för kunderna att göra egna val	Bra
God kommunal service	Socialtjänsten ska ha en personalstrategi som leder till effektivt resursutnyttjande med kunderna i fokus	Bra
God kommunal service	Socialtjänsten ska ha rättssäker handläggning och	Bra

Verksamhetsresultat

Övergripande mål	Strategiskt mål	Läge
	beslut ska vara välgrundade och korrekta samt lätta att	
	förstå för kunden	
God livsmiljö och långsiktigt	Socialtjänsten ska aktivt bidra till att medborgarna får	Bra
hållbar utveckling	tillgång till tidiga/förebyggande insatser	
God livsmiljö och långsiktigt	Socialtjänsten ska aktivt verka för en god hälsa på lika	Bra
hållbar utveckling	villkor för alla medborgare i Nacka	
God kommunal service	Socialtjänsten ska kännetecknas av tillgänglighet och	Bra
	service	
God kommunal service	Socialtjänsten ska ha webbaserade tjänster för	Bra
	medborgaren	
Effektivt resursutnyttjande	Socialtjänsten ska verka för effektiv användning av	Bra
	kommunens skattemedel	
Kommunal ekonomi i balans	Hålla budgetram	Brist
Effektivt resursutnyttjande	Socialtjänsten kännetecknas av hög volym – och	Bra
	kostnadskontroll samt kostnadsmedvetenhet	

Bilagor

1. Bokslut: T1: 2014 (i siffror)

2. Bokslut: Åtgärdsplan för ekonomi i balans 2014

3. Bokslut: Målstyrning; Operativa mål per verksamhet T1:2014

Socialdirektör Ekonomichef Anders Fredriksson Håkan Brekell

Sociala Ekonomienheten